

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-66-05

Druk nr 4009
Warszawa, 4 maja 2005 r.

Pan
Włodzimierz Cimoszewicz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o powszechnym
obowiązku obrony Rzeczypospolitej
Polskiej** wraz z projektem aktu wykonawczego.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z szacunkiem

(-) Marek Belka

USTAWA

z dnia

o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1. W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416 i Nr 277, poz. 742) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) organizację i warunki przygotowania oraz sposób funkcjonowania systemów obserwacji, pomiarów, analiz, prognozowania i powiadamiania o skażeniach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz właściwość organów w tych sprawach;”;

2) w art. 26 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Powiatowe i wojewódzkie komisje lekarskie powołują wojewodowie w porozumieniu z szefami wojewódzkich sztabów wojskowych.”;

3) uchyla się art. 27;

4) w art. 28 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Ostateczne orzeczenia komisji lekarskich są wiążące dla wojskowych komendantów uzupełnień.”;

5) w art. 29 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Niezależnie od orzekania, o którym mowa w ust. 1, wojskowe komisje lekarskie orzekają również o:

1) zdolności do pełnienia służby poza granicami państwa;

- 2) zdolności do pełnienia służby w rodzajach wojsk i służb oraz na stanowiskach służbowych i funkcjach wojskowych wymagających szczególnej predyspozycji zdrowotnych;
  - 3) potrzebie udzielenia żołnierzowi urlopu zdrowotnego.”;
- 6) w art. 30 po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:
- „4b. Przy powoływaniu powiatowych i wojewódzkich komisji lekarskich oraz do zamówień na realizację świadczeń, o których mowa w art. 30 ust. 4 i 4a oraz w art. 26 ust. 1a nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.”;
- 7) w art. 32:
- a) po ust. 4 dodaje się ust. 4a-4c w brzmieniu:

„4a. Stawienie się do poboru obejmuje stawienie się przed wójtem lub burmistrzem (prezydentem miasta), powiatową komisją lekarską oraz wojskowym komendantem uzupełnień.

4b. W ramach poboru wykonuje się czynności związane z:

    - 1) sprawdzeniem tożsamości poborowych;
    - 2) określeniem zdolności poborowych do czynnej służby wojskowej;
    - 3) założeniem ewidencji wojskowej poborowych i przetworzeniem danych gromadzonych w tej ewidencji;
    - 4) wydaniem poborowym wojskowych dokumentów osobistych;
    - 5) przeznaczeniem poborowych do czynnej służby wojskowej lub służby w obronie cywilnej;
    - 6) udzieleniem poborowym odroczeń zasadniczej służby wojskowej;
    - 7) przyjęciem od poborowych wniosków o przeznaczenie do służby zastępczej;

8) przyjęciem wniosków o orzeczenie konieczności sprawowania przez poborowego bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny.

4c. Czynności, o których mowa w ust. 4b, wymienione w:

1) pkt 1 i 8 – należą do wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) albo upoważnionego pracownika urzędu gminy (miasta);

2) pkt 2 – należą do powiatowej komisji lekarskiej;

3) pkt 3-7 – należą do wojskowego komendanta uzupełnień albo jego upoważnionego przedstawiciela.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do stawienia się do poboru wzywa poborowego wójt lub burmistrz (prezydent miasta), zapewniając planowe stawiennictwo do poboru.”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W czasie poboru wójt lub burmistrz (prezydent miasta) prowadzi listę stawiennictwa poborowych, a także wypłaca poborowym świadczenia na zasadach określonych w art. 52 ust. 2 i 3.”,

d) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W razie niestawienia się poborowego do poboru bez uzasadnionej przyczyny, wójt lub burmistrz (prezydent miasta) z urzędu albo na wniosek przewodniczącego powiatowej komisji lekarskiej lub wojskowego komendanta uzupełnień nakłada grzywnę w celu przymuszenia albo zarządza przymusowe doprowadzenie przez Policję do poboru w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”,

e) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Przepisy ust. 4a i 4b pkt 3-7 nie naruszają kompetencji wojskowego komendanta uzupełnień związanych z wykonywaniem czynności określonych w tych przepisach niezależnie od trwania poboru oraz związanych z poborem uprawnień poborowych.”;

8) po art. 32 dodaje się art. 32a i 32b w brzmieniu:

„Art. 32a. 1. Starosta (prezydent miasta na prawach powiatu):

- 1) zapewnia, na okres trwania poboru, lokal dla wójta lub burmistrza (prezydenta miasta), powiatowej komisji lekarskiej i wojskowego komendanta uzupełnień wraz z wyposażeniem oraz przedmioty niezbędne do pracy tych organów, a także pomieszczenia wraz z wyposażeniem, niezbędne przy wprowadzaniu danych do ewidencji wojskowej;
- 2) może zatrudnić, na podstawie umowy o pracę na czas określony lub umowy zlecenia, nie więcej niż cztery osoby do prac związanych z wprowadzaniem danych do ewidencji wojskowej i wydawaniem wojskowych dokumentów osobistych poborowym zgłaszającym się do poboru oraz osobę do prowadzenia zajęć z poborowymi w lokalu, w którym jest przeprowadzany pobór;
- 3) zapewnia porządek w lokalu, w którym jest przeprowadzany pobór, oraz bezpieczeństwo pracy organów, o których mowa w pkt 1, a także odpowiada za zabezpieczenie pomieszczeń i dokumentacji po zakończeniu urzędowania tych organów.

2. Osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 2, przysługuje wynagrodzenie według stawek przewidzianych dla referentów z wykształceniem średnim, określonych w przepisach o wynagradzaniu pracowników samorządowych.
3. Osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 2, wykonującym prace związane z wprowadzaniem danych do ewidencji wojskowej i wydawaniem wojskowych dokumentów osobistych poborowym zgłaszającym się do poboru, wojskowy komendant uzupełnień wydaje pisemne upoważnienie do wykonywania tych prac za zasadach określonych w przepisach o ochronie danych osobowych. Czynności te są wykonywane pod nadzorem wojskowego komendanta uzupełnień.

Art. 32b. 1. Wojewoda zapewnia lokal dla wojewódzkiej komisji lekarskiej wraz z wyposażeniem oraz przedmioty niezbędne do pracy tej komisji.

2. Wojewoda, w miarę potrzeby, zapewnia szkolenie osób wchodzących w skład wojewódzkich i powiatowych komisji lekarskich, pracowników urzędów gmin (miast) prowadzących sprawy poboru, a także osób, o których mowa w art. 32a ust. 1 pkt 2.
3. Wojskowy komendant uzupełnień prowadzi szkolenie osób, o których mowa w art. 32a ust. 1 pkt 2, wykonujących prace związane z wprowadzaniem danych do ewidencji wojskowej i wydawaniem wojskowych dokumentów osobistych poborowym zgłaszającym się do poboru.”;

9) w art. 33 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Poborowi stawiają się do poboru przed wójtem lub burmistrzem (prezydentem miasta), powiatową komisją lekarską oraz wojskowym komendantem uzupełnień, właściwymi ze względu na miejsce ich pobytu stałego. Poborowi zameldowani na pobyt czasowy trwający ponad dwa miesiące stawiają się przed wójtem lub burmistrzem (prezydentem miasta), powiatową komisją lekarską oraz wojskowym komendantem uzupełnień, właściwymi ze względu na miejsce tego pobytu.”;

10) w art. 35:

- a) uchyla się ust. 1 i 3,
- b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Minister właściwy do spraw administracji publicznej i Minister Obrony Narodowej określają corocznie, w drodze rozporządzenia, termin ogłoszenia poboru i czas jego trwania na terytorium państwa oraz roczniki i grupy osób podlegających obowiązkowi stawienia się do poboru. Rozporządzenie powinno w szczególności uwzględniać osoby, które mają obowiązek zgłosić się przed wójtem lub burmistrzem (prezydentem miasta), powiatową komisją lekarską i wojskowym komendantem uzupełnień, a także przewidywać, że termin ogłoszenia poboru będzie wyprzedzał o co najmniej czternaście dni dzień jego rozpoczęcia.”;

11) uchyla się art. 36;

12) w art. 37 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Kontrolę prowadzenia poboru przez wojewódzkie i powiatowe komisje lekarskie oraz wojskowych komendantów uzupełnień wykonuje Minister Obrony Narodowej i szefowie wojewódzkich sztabów wojskowych. Wnioski z kontroli przekazuje się odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub wojewodom.”;

13) uchyla się art. 38;

14) po art. 39 dodaje się art. 39a w brzmieniu:

„Art. 39a. Φ . konieczności sprawowania przez poborowego bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, o którym mowa w art. 39 ust. 1 pkt 3, orzeka wójt lub burmistrz (prezydent miasta).

2. Decyzję wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) doręcza się poborowemu i wojskowemu komendantowi uzupełnień na piśmie wraz z uzasadnieniem.
3. Od decyzji wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) przysługuje poborowemu i wojskowemu komendantowi uzupełnień odwołanie do wojewody w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji. Decyzja ta może być zmieniona przez wojewodę również z urzędu, jeżeli została wydana z naruszeniem przepisów prawa. Wniesienie odwołania nie wstrzymuje powołania poborowego do zasadniczej służby wojskowej.
4. Ostateczne decyzje w sprawach, o których mowa w ust. 1, są wiążące dla wojskowych komendantów uzupełnień.
5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb orzekania o konieczności sprawowania przez poborowego bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, uwzględniając wymóg, że orzekanie o konieczności sprawowania przez poborowego bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny następuje na uzasadniony wniosek poborowego lub członka jego rodziny. Rozporządzenie powinno w szczególności określić dokumenty, jakie należy dołączyć do wniosku o

uznanie konieczności sprawowania przez poborowego bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny.”;

15) w art. 40 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Poborowy korzystający z odroczenia zasadniczej służby wojskowej jest obowiązany stawić się przed wojskowym komendantem uzupełnień niezwłocznie po upływie okresu odroczenia.”;

16) uchyla się art. 41;

17) w art. 42 ust. 1 i 1a otrzymują brzmienie:

„1. Orzekanie o udzieleniu poborowym odroczeń zasadniczej służby wojskowej należy do wojskowych komendantów uzupełnień.

1a. Decyzję o udzieleniu odroczenia można ogłosić ustnie, z zastrzeżeniem ust. 2. W takim przypadku potwierdzenia wydanej decyzji administracyjnej dokonuje się w formie wpisu lub zamieszczenia danych w wojskowym dokumencie osobistym poborowego i przez wprowadzenie danych do ewidencji wojskowej.”;

18) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. Minister właściwy do spraw wewnętrznych i Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określają, w drodze rozporządzenia, sposób wzywania do poboru oraz treść obwieszczeń i wzory wezwań w tych sprawach, sposób organizacji i przebieg poboru oraz dokumenty, jakie poborowi powinni przedstawić przy poborze, uwzględniając czynności wojewodów, starostów, wójtów lub burmistrzów (prezydentów miast) i wojskowych komendantów uzupełnień w tym zakresie. Rozporządzenie powinno umożliwić współpracę organów wykonujących zadania w czasie poboru, a także uwzględnić możliwość obsłużenia przez te organy określonej liczby poborowych w danym dniu, w sposób jak najmniej uciążliwy dla tych

poborowych.”;

19) w art. 45 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Poborowych uznanych za zdolnych do czynnej służby wojskowej wojskowy komendant uzupełnień przeznacza do służby, uwzględniając potrzeby Sił Zbrojnych, orzeczenie właściwej komisji lekarskiej, kwalifikacje zawodowe oraz, w miarę możliwości, życzenia poborowych.”;

20) w art. 46 po ust. 3a dodaje się ust. 3b w brzmieniu:

„3b. Osoby, wobec których przeprowadzone postępowanie kwalifikacyjne do służby w Agencji Wywiadu zakończyło się pozytywną oceną predyspozycji do służby i które zamierza się przyjąć do służby w Agencji Wywiadu, wojskowy komendant uzupełnień, na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej Agencji Wywiadu właściwej w sprawach kadr, przenosi do rezerwy.”;

21) w art. 48:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Obowiązek stawienia się do poboru lub rejestracji, o którym mowa w ust. 1, w przypadku kobiet będących studentkami albo absolwentkami wyższych szkół medycznych lub weterynaryjnych, trwa do dnia 31 grudnia roku kalendarzowego, w którym kobiety te kończą dwadzieścia osiem lat życia. W takich przypadkach stosuje się odpowiednio przepisy ust. 3 i 5.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Kobietom przeznaczonym do czynnej służby wojskowej udziela się odroczenia tej służby do czasu ukończenia nauki w szkole, o której mowa w ust. 1, nie dłużej jednak niż do końca roku kalendarzowego, w którym kończą one

odpowiednio dwadzieścia cztery lub dwadzieścia osiem lat życia.”;

22) w art. 49:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ewidencję wojskową osób podlegających obowiązkowi czynnej służby wojskowej oraz w związku z potrzebą nadania lub nadaniem pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych także innych osób niepodlegających temu obowiązkowi prowadzą:

- 1) na szczeblu centralnym – Minister Obrony Narodowej dla terytorium całego państwa;
- 2) na szczeblu terenowym – wojskowy komendant uzupełnień dla obszaru objętego terytorialnym zasięgiem działania tego komendanta.”,

b) ust. 1c i 1d otrzymują brzmienie:

„1c. Organy prowadzące ewidencję wojskową są obowiązane do wzajemnego przekazywania danych zgromadzonych w tej ewidencji.

1d. Dane osobowe zgromadzone w ewidencji wojskowej mogą być udostępniane:

- 1) dowódcom jednostek wojskowych oraz ich przełożonym – jeżeli wymagają tego ich zadania;
- 2) przełożonym wojskowego komendanta uzupełnień;
- 3) sądom wojskowym, wojskowym jednostkom organizacyjnym prokuratury, Wojskowym Służbom Informacyjnym i Żandarmerii Wojskowej – jeżeli wymagają tego ich zadania;
- 4) sądom powszechnym, powszechnym jednostkom organizacyjnym prokuratury, Policji, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji

Wywiadu i Biuru Ochrony Rządu – jeżeli wymagają tego ich zadania i jest to niezbędne do prowadzonego przez nie postępowania;

- 5) pracodawcom – w zakresie stosunku zatrudnianych przez nich pracowników do powszechnego obowiązku obrony oraz rodzaju i terminu wykonania tego obowiązku;
- 6) osobom, których dotyczą dane osobowe zgromadzone w ewidencji wojskowej;
- 7) innym podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.”,

c) po ust. 1d dodaje się ust. 1e i 1f w brzmieniu:

„1e. Udostępnianie danych osobowych zgromadzonych w ewidencji wojskowej podmiotom wymienionym w ust. 1d następuje nieodpłatnie.

1f. Podmioty, o których mowa w ust. 1d pkt 1 i 2, są uprawnione również do wglądu w dane osobowe zgromadzone w ewidencji wojskowej.”,

d) w ust. 2b pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ze zbioru danych osobowych PESEL – określone w art. 44a ust. 2 pkt 1-6, 8-10 i 13-17 oraz ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2001 r. Nr 87, poz. 960, z późn. zm.¹⁾);”,

e) po ust. 2b dodaje się ust. 2c-2e w brzmieniu:

„2c. W ewidencji wojskowej mogą być gromadzone i przetwarzane następujące dane:

- 1) imię lub imiona oraz nazwisko, w tym nazwisko rodowe, oraz nazwiska i imiona poprzednie;
- 2) data i miejsce urodzenia;

- 3) numer ewidencyjny PESEL;
- 4) imiona i nazwiska rodowe rodziców;
- 5) stan cywilny i rodzinny, w tym imiona i nazwisko oraz data urodzenia małżonka i dzieci;
- 6) obywatelstwo;
- 7) płeć;
- 8) seria i numer dowodu osobistego;
- 9) miejsce pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące oraz adres do korespondencji, a także adres najbliższej rodziny;
- 10) dotyczące wykształcenia i zawodu wyuczonego;
- 11) dotyczące nauki, w tym miejsce jej pobierania, oraz posiadane kwalifikacje zawodowe, w tym uprawnienia do wykonywania zawodów lub czynności;
- 12) dotyczące zatrudnienia lub prowadzonej działalności gospodarczej, w tym ich miejsce, rodzaj i okres oraz zajmowane stanowisko;
- 13) dotyczące zdolności do czynnej służby wojskowej;
- 14) stopień wojskowy, specjalność wojskowa, klasa kwalifikacyjna, korpus osobowy i grupa osobowa;
- 15) przeznaczenie do czynnej służby wojskowej lub jej form równorzędnych;
- 16) przydział mobilizacyjny, pracowniczy przydział mobilizacyjny lub przydział organizacyjno-mobilizacyjny albo reklamowanie od obowiązku pełnienia czynnej służby wojskowej;
- 17) przebieg czynnej służby wojskowej lub jej form równorzędnych albo zastępczych;

- 18) cechy wojskowego dokumentu osobistego, karty mobilizacyjnej lub karty przydziału oraz karty i tabliczki tożsamości;
- 19) dotyczące prawomocnych orzeczeń w sprawach karnych oraz w sprawach o wykroczenia;
- 20) o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, o osadzeniu w zakładzie karnym lub areszcie śledczym lub o umieszczeniu w zakładzie poprawczym oraz o zwolnieniu z tych zakładów lub aresztu;
- 21) informacje o osobie z Krajowego Rejestru Karnego;
- 22) data zgonu, numer aktu zgonu oraz oznaczenie urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt zgonu.

2d. Przetwarzanie danych osobowych zgromadzonych w ewidencji wojskowej może odbywać się bez zgody i wiedzy osoby, której dotyczą te dane.

2e. Osoby podlegające ewidencji wojskowej są obowiązane do udzielania informacji organom prowadzącym tę ewidencję w zakresie danych dotyczących tych osób i przetwarzanych w ewidencji wojskowej.”,

f) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia ewidencji wojskowej, szczegółowy zakres danych gromadzonych i przetwarzanych w ewidencji wojskowej, dokumenty stanowiące ewidencję wojskową i dokumenty będące podstawą wprowadzenia danych do tej ewidencji oraz okres prowadzenia ewidencji wojskowej i przechowywania danych zgromadzonych w tej ewidencji, uwzględniając w szczególności kategorie osób objętych ewidencją wojskową, formy spełniania powszechnego obowiązku obrony oraz zakres danych, o których mowa w ust. 2c, gromadzonych i przetwarzanych

w ewidencji wojskowej. Rozporządzenie powinno zapewniać prawidłowe spełnianie przez obywateli polskich powszechnego obowiązku obrony oraz niezbędną ochronę danych osobowych i informacji niejawnych gromadzonych i przetwarzanych w ewidencji wojskowej.”;

23) w art. 56 po ust. 1a dodaje się ust. 1b-1d w brzmieniu:

„1b. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa corocznie, w drodze rozporządzenia, terminy kierowania poborowych do służby w formacjach uzbrojonych niewchodzących w skład Sił Zbrojnych i terminy zwalniania z tej służby, uwzględniając potrzeby uzupełnieniowe oraz okresy szkolenia w tych formacjach.

1c. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może, w drodze rozporządzenia, ograniczać czas trwania służby poborowych w formacjach uzbrojonych niewchodzących w skład Sił Zbrojnych, stosownie do potrzeb uzupełnieniowych tych formacji, jeżeli nie zagraża to bezpieczeństwu państwa.

1d. W przypadkach gdy wymaga tego konieczność zapewnienia bezpieczeństwa państwa, Rada Ministrów może przedłużyć, w drodze rozporządzenia, czas trwania służby poborowych w formacjach uzbrojonych niewchodzących w skład Sił Zbrojnych o okres nieprzekraczający łącznie sześciu miesięcy.”;

24) w art. 87a:

a) w ust. 2 pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej usunięcia z nadterminowej zasadniczej służby wojskowej;”;

b) w ust. 3 uchyla się pkt 3;

25) w art. 88 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

- „5. W sprawach orzekania o konieczności sprawowania przez żołnierza bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 39a ust. 5.”;
- 26) w art. 93 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
- „2a. W ostatnim dniu upływu okresu, o którym mowa w ust. 2, poborowych niepowołanych do odbycia przeszkolenia wojskowego przenosi się do rezerwy, o ile nie zostaną oni wcześniej przeniesieni do rezerwy na podstawie art. 46.”;
- 27) w art. 93a ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Studenci będący poborowymi, drugiego lub trzeciego roku studiów wyższych zawodowych albo trzeciego lub następnych lat jednolitych studiów magisterskich lub równorzędnych, mogą odbywać przeszkolenie wojskowe w czasie tych studiów w okresie wakacji.”;
- 28) w art. 103 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Łączny czas trwania ćwiczeń wojskowych przez cały okres pozostawania żołnierza w rezerwie nie może przekraczać:
- 1) dla szeregowych, którzy odbyli zasadniczą służbę wojskową – dwunastu miesięcy;
  - 2) dla szeregowych, którzy nie odbyli zasadniczej służby wojskowej – piętnastu miesięcy;
  - 3) dla podoficerów – osiemnastu miesięcy;
  - 4) dla oficerów – dwudziestu jeden miesięcy.”;
- 29) w art. 108 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Łączny czas trwania okresowej służby wojskowej nie może przekraczać jednorazowo dwunastu miesięcy oraz dwudziestu czterech miesięcy przez okres pozostawania żołnierza w rezerwie.”;
- 30) w art. 120 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- „3. Pracownikowi, który podjął pracę po upływie trzydziestu dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej, czas odbywania tej służby wlicza się do okresu zatrudnienia wymaganego do nabycia lub zachowania uprawnień wynikających ze stosunku pracy, z wyjątkiem uprawnień przysługujących wyłącznie pracownikom u pracodawcy, u którego podjęli pracę.”;
- 31) w art. 131 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:
- „3a. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2, przysługują również innym niż wymienieni w ust. 1 żołnierzom odbywającym czynną służbę wojskową, z wyjątkiem żołnierzy odbywających nadterminową zasadniczą służbę wojskową lub okresową służbę wojskową, jeżeli wystąpią z żądaniem w tej sprawie odpowiednio do pracodawcy, banku lub instytucji udzielającej kredytu lub pożyczki.”;
- 32) w art.132b ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Szkolenia (kursy), o których mowa w ust. 1, prowadzą osoby fizyczne, osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, z którymi szef wojewódzkiego sztabu wojskowego zawarł umowę na realizację tego szkolenia (kursu). Do wyłonienia podmiotów realizujących szkolenie (kursy) stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.”;
- 33) Dział VIa otrzymuje brzmienie:

„Dział VIa

Udzielanie zgody obywatelom polskim na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej

- Art. 199a. 1. Obywatel polski może przyjąć służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej za zgodą organu, o którym mowa w art. 199d.
2. Zgody nie udziela się w razie ogłoszenia mobilizacji, w czasie wojny oraz w razie wprowadzenia na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanu wojennego lub stanu wyjątkowego.
  3. Obywatele polscy, którzy przed ogłoszeniem, zaistnieniem lub wprowadzeniem stanów, o których mowa w ust. 2, uzyskali zgodę na przyjęcie służby w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej, mogą pełnić tę służbę przez okres, na jaki zgoda została im udzielona, o ile rozpoczęli już pełnienie tej służby.
  4. Obowiązek uzyskiwania zgody, o której mowa w ust. 1, nie dotyczy obywateli polskich będących jednocześnie obywatelami innego państwa, jeżeli stale zamieszkują na jego terytorium i zamierzają przyjąć służbę w siłach zbrojnych lub organizacji wojskowej tego państwa.
  5. Zgody udziela się wyłącznie na pisemny wniosek obywatela polskiego, który zamierza przyjąć służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej, złożony do właściwego organu, o którym mowa w art. 199d.
  6. Do wniosku, o którym mowa w ust. 5, dołącza się zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.
- Art. 199b. Obywatelowi polskiemu podlegającemu powszechnemu obowiązkowi obrony może być, z zastrzeżeniem art. 199c ust. 1 i 2, udzielona zgoda na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej tylko w

przypadku, gdy odbył on zasadniczą służbę wojskową lub przeszkolenie wojskowe albo bez odbycia tej służby został przeniesiony do rezerwy oraz nie posiada przydziału mobilizacyjnego, pracowniczego przydziału mobilizacyjnego lub przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego i wojskowy komendant uzupełnień właściwy ze względu na miejsce pobytu stałego obywatela lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące nie planuje nadania temu obywatelowi żadnego z tych przydziałów.

Art. 199c. 1. Zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej można udzielić, z zastrzeżeniem ust. 2, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) służba ta nie narusza interesów Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) służba nie jest zakazana przez prawo międzynarodowe;
- 3) służba nie wpłynie na zadania wykonywane przez Siły Zbrojne;
- 4) nie zachodzi przeszkoda, o której mowa w art. 199b.

2. Nie udziela się zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej pomimo spełnienia warunków określonych w ust. 1, jeżeli obywatel polski, ubiegający się o zgodę:

- 1) został przeniesiony do rezerwy wskutek uznania przez właściwą komisję lekarską za niezdolnego do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju (kategoria „D” zdolności do czynnej służby wojskowej);

- 2) nie spełnił choćby jednego z obowiązków określonych w art. 31 ust. 1 i 3, art. 32 ust. 1, 4 i 7, art. 34, art. 40 ust. 2, art. 48 ust. 1, art. 52 ust. 1 oraz art. 53 ust. 1, 2, 3a i 4, z przyczyn leżących po stronie obywatela;
- 3) nie został powołany i nie odbył służby wojskowej wymienionej w art. 199b, ćwiczeń wojskowych żołnierzy rezerwy, ćwiczeń w jednostkach przewidzianych do militaryzacji lub służby w obronie cywilnej, z przyczyn leżących po stronie obywatela;
- 4) został uznany przez właściwą komisję lekarską za trwale i całkowicie niezdolnego do czynnej służby wojskowej w czasie pokoju oraz w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (kategoria „E” zdolności do czynnej służby wojskowej);
- 5) złożył wniosek o przeznaczenie go do służby zastępczej, został przeznaczony do służby zastępczej, został skierowany do odbycia służby zastępczej, odbywał służbę zastępczą, został przeniesiony do rezerwy po odbyciu służby zastępczej lub bez jej odbycia;
- 6) został skazany prawomocnym wyrokiem sądu na karę co najmniej jednego roku pozbawienia wolności, w tym także z warunkowym zawieszeniem jej wykonania;
- 7) odbywa karę pozbawienia wolności lub oczekuje na jej wykonanie;

- 8) znajduje się w okresie próby w wykonywaniu warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności;
  - 9) odbywa karę ograniczenia wolności.
3. Złożenie wniosku, o którym mowa w art. 199a ust. 5, nie powoduje obowiązku skierowania obywatela polskiego ubiegającego się o zgodę do właściwej wojskowej komisji lekarskiej w celu określenia zdolności do czynnej służby wojskowej.

Art. 199d. 1. Zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej udziela albo odmawia jej udzielenia, z zastrzeżeniem ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych, po zasięgnięciu opinii Ministra Obrony Narodowej lub organu przez niego upoważnionego oraz ministra właściwego do spraw zagranicznych.

2. Obywatelom polskim będącym byłymi żołnierzami zawodowymi zgody udziela albo odmawia jej udzielenia Minister Obrony Narodowej, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw zagranicznych.
3. Obywatele polscy zamieszkujący lub przebywający czasowo powyżej trzech miesięcy za granicą składają wnioski o udzielenie zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej do organu określonego w ust. 1 lub 2, za pośrednictwem polskiego urzędu konsularnego.
4. Udzielenie zgody i odmowa jej udzielenia następuje w drodze decyzji administracyjnej.
5. Osobom, którym została udzielona zgoda na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej, nie

nadaje się przydziałów wymienionych w art. 199b przez okres, na jaki zgoda ta została udzielona.

6. Organ udzielający zgody zawiadamia właściwego wojskowego komendanta uzupełnień o każdym przypadku udzielenia obywatelowi polskiemu zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej.

Art. 199e. Udzielenie zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej nie rodzi odpowiedzialności organów Rzeczypospolitej Polskiej za następstwa podjęcia tej służby.

Art. 199f. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb udzielania obywatelom polskim zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej, mając na uwadze, że w udzielanej zgodzie należy podać nazwę obcego wojska lub obcej organizacji wojskowej, w której może być pełniona służba, okres, na jaki udziela się zgody, a także wymóg zawiadomienia polskiego urzędu konsularnego o terminie i miejscu rozpoczęcia służby oraz jej zakończenia;
- 2) wzór wniosku o udzielenie zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej;
- 3) zakres informacji, o które występują do ministra właściwego do spraw zagranicznych organy udzielające zgody, jak również zakres informacji, o które występuje do Ministra Obrony Narodowej lub organu przez niego upoważnionego minister właściwy do spraw wewnętrznych, mając każdorazowo na uwadze obowiązek zabezpieczania interesów Rzeczypospolitej

Polskiej oraz możliwości wykonywania zadań przez Siły Zbrojne.”;

34) w art. 204 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Osobom wykonującym świadczenia osobiste przysługuje bezpłatne wyżywienie na zasadach określonych dla żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową lub ryczałt odpowiadający stawkom tego wyżywienia, o ile czas wykonywania świadczenia osobistego jest dłuższy niż osiem godzin. Do tego czasu nie wlicza się czasu, o którym mowa w art. 201 ust. 3 pkt 1.”;

35) w art. 224 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nie zgłasza się do rejestracji albo nie stawia się do poboru przed wójtem lub burmistrzem (prezydentem miasta), właściwą komisją lekarską lub wojskowym komendantem uzupełnień w określonym terminie i miejscu albo nie przedstawia dokumentów, których przedstawienie zostało nakazane,”;

36) w art. 241 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) nie zgłasza się do rejestracji albo nie stawia się do poboru w określonym terminie i miejscu albo nie przedstawia dokumentów, których przedstawienie zostało nakazane,”.

Art. 2. Postępowania w sprawach o uznanie poborowych i żołnierzy za sprawujących bezpośrednią opiekę nad członkiem rodziny, zwolnienia z czynnej służby wojskowej lub udzielenia odroczenia zasadniczej służby wojskowej z tego tytułu, wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ostatecznym orzeczeniem lub decyzją, prowadzi się w dalszym ciągu na dotychczasowych zasadach.

Art. 3. 1.Obywatele polscy, którzy przed wejściem w życie niniejszej ustawy przyjęli i pełnią służbę w wojsku lub organizacjach wojskowych państw członkowskich Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego albo państw członkowskich Unii Europejskiej bez wymaganej zgody, są obowiązani pisemnie zawiadomić o tym fakcie w ciągu roku od

dnia wejścia w życie ustawy organ właściwy w sprawach udzielania zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej, za pośrednictwem polskiego urzędu konsularnego w tym państwie. W zawiadomieniu należy wskazać nazwę obcego wojska lub obcej organizacji wojskowej, w której obywatel polski pełni służbę, oraz czas rozpoczęcia i termin jej zakończenia, a także przynależność ewidencyjną do wojskowej komendy uzupełnień na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Do zawiadomienia należy dołączyć dokument zawierający tytuł prawny stanowiący podstawę przyjęcia i pełnienia służby, z którego wynika nazwa obcego wojska lub obcej organizacji wojskowej, w której jest pełniona służba, oraz termin jej rozpoczęcia i zakończenia.

2. Spełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne z uzyskaniem przez obywatela polskiego zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej, do czasu zakończenia tej służby.

3. Nie podlega karze określonej w art. 141 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.²⁾) obywatel polski, który spełnił obowiązek określony w ust. 1.

Art. 4. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 1, zmienianych niniejszą ustawą, zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień w brzmieniu nadanym tą ustawą, nie dłużej jednak niż przez sześć miesięcy.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

-
- 1) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 110, poz. 1189, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 78, poz. 716, z 2003 r. Nr 128, poz. 1176 i Nr 130, poz. 1190 oraz z 2004 r. Nr 93, poz. 887.
  - 2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426.

UZASADNIENIE

1. Wejście w życie z dniem 1 stycznia 2004 r. ustawy o służbie zastępczej (Dz. U. z 2003 r. Nr 223, poz. 2217) stworzyło jakościowo nową sytuację w zakresie organizowania i przeprowadzania poboru na obszarze kraju.

Komisje do spraw służby zastępczej, wykreowane przez ww. ustawę, przejęły z zakresu działania komisji poborowych ich właściwości dotyczące rozpatrywania wniosków oraz orzekania w sprawach przeznaczania poborowych do służby zastępczej.

W związku z powyższym, w zakresie działania komisji poborowych pozostało wyłącznie orzecznictwo w sprawach udzielania poborowym odroczeń z tytułu konieczności sprawowania opieki nad członkiem rodziny (art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej – Dz. U. z 2004 r. Nr 241, poz. 2416, zwanej dalej „ustawą”).

Na tym tle należy podkreślić, że liczba składanych wniosków o udzielanie odroczeń z ww. tytułu systematycznie maleje i np. w 2004 r. wyniosła 1.694. Statystycznie zatem w ciągu całego okresu trwania poboru (tj. ok. 60 dni roboczych w ciągu roku) każda z 394 powiatowych komisji poborowych będzie rozpatrywać cztery przedmiotowe wnioski i wydawać tyleż decyzji administracyjnych w tych sprawach.

Koszty funkcjonowania wspomnianych 394 komisji poborowych wynikające z konieczności wypłat wynagrodzeń i innych należności składom osobowym tych komisji za odbywane posiedzenia, jak również wynagrodzeń sekretarzy komisji poborowych za ich ciągłe dyżury (poza posiedzeniami komisji poborowych przez cały okres trwania poboru) zostały oszacowane na kwotę ok. 1,3 mln zł (do kalkulacji przyjęto zasady określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 marca 2000 r. w sprawie komisji lekarskich i komisji poborowych oraz wynagradzania za udział w ich pracy – Dz. U. Nr 16, poz. 205).

W świetle przedstawionych wyżej uwarunkowań nie znajduje się dostatecznego uzasadnienia, zarówno ekonomicznego jak i organizacyjnego, do dalszego utrzymywania dotychczasowych przepisów ustawy, nakazujących wojewodom powoływanie komisji poborowych.

Proponując dokonanie przedmiotowych zmian w ustawie, przyjęto następujące założenia:

- 1) funkcja odraczania zasadniczej służby wojskowej z tytułu konieczności sprawowania przez poborowego bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny zostanie rozdzielona między:
  - a) wójta lub burmistrza (prezydenta miasta), które to organy zostaną upoważnione i zobowiązane do orzekania i wydawania decyzji administracyjnej o konieczności sprawowania przez poborowego bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny. W tym miejscu należy także dodać, że organy samorządu terytorialnego (wójt lub burmistrz albo prezydent miasta), z mocy postanowień art. 88 ust. 1 ustawy, orzekają już o konieczności sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny przez żołnierza odbywającego zasadniczą służbę wojskową. Organ samorządowy szczebla podstawowego znajdujący się najbliżej obywatela dysponuje największymi możliwościami w zakresie wydania właściwego orzeczenia w przedmiotowej sprawie, ponieważ posiada najlepsze rozeznanie sytuacji społecznej na administrowanym terenie. O wiele mniejszymi możliwościami w tym zakresie dysponuje powoływana na szczeblu powiatu komisja poborowa. Ponadto proponowany kierunek działania jest zgodny z intencją państwa przekazującego kompetencje organom będącym bliżej obywatela. Scedowanie kompetencji komisji poborowych w omawianym zakresie obarczy każdy organ samorządu gminnego koniecznością rozpatrzenia statystycznie 0,5 wniosku w ciągu całego roku i wydania takiej samej liczby decyzji administracyjnych. Zadanie to wójt lub burmistrz (prezydent miasta) będzie realizował jako jedno z zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Zakłada się, że koszt rozpatrywania wspomnianych ok. 1,7 tys. wniosków o uznanie konieczności sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny nie przekroczy 0,1 mln zł w skali kraju w ciągu roku (koszt wezwania

poborowego, ew. zwrot utraconego wynagrodzenia, koszty administracyjne). A zatem oszczędności uzyskane z tytułu likwidacji komisji poborowych zostały oszacowane na kwotę ok. 1,2 mln zł rocznie,

- b) wojskowego komendanta uzupełnień w zakresie obowiązku udzielania odroczenia zasadniczej służby wojskowej z tytułu konieczności sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, na podstawie prawomocnej decyzji wójta lub burmistrza (prezydenta miasta). Wojskowy komendant uzupełnień jest organem, który, na mocy postanowienia art. 24 ust. 2 ustawy, administruje rezerwami osobowymi na potrzeby powszechnego obowiązku obrony. Ponieważ w ramach wspomnianego administrowania organ ten jest zobowiązany do uzupełniania stanów osobowych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, wskazane jest, aby także udzielał odroczeń zasadniczej służby wojskowej z ~~tytułu~~ ~~konieczności~~ ~~sprawowania~~ ~~bezpośredniej~~ ~~opieki~~ ~~nad~~ ~~członkiem~~ ~~rodziny~~. Wypada w tym miejscu podkreślić, że wojskowy komendant uzupełnień posiada określone ustawowo kompetencje (art. 42 ust. 1 ustawy) do udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej ze wszystkich pozostałych tytułów (pobieranie nauki, kształcenie w celu zdobycia kwalifikacji przydatnych w ~~wojsku~~, kandydowanie do Sejmu, wybór na posła, ważne sprawy osobiste lub rodzinne poborowego). Obciążenie wojskowych komendantów uzupełnień obowiązkiem udzielania odroczeń z dodatkowego tytułu nie przysporzy tym organom w sposób znaczący zadań związanych z realizacją tej funkcji, bo tylko niespełna 0,5 % na statystyczną wojskową komendę uzupełnień (wzrost liczby udzielanych dodatkowo odroczeń o niespełna 14 w ciągu roku na jedną WKU; obecnie każda WKU udziela statystycznie ponad 2.850 odroczeń w skali roku). Warto także nadmienić, że pomimo udzielania dotychczas odroczeń z tytułu konieczności sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny przez powiatowe komisje poborowe wojskowy komendant uzupełnień był i jest zobowiązany do dokonywania stosownych wpisów dotyczących tego aktu w wojskowych dokumentach osobistych (książeczkach wojskowych) i ~~w~~ ~~od~~ ~~widencyjnych~~ poborowych, a zatem w praktyce nie będzie miał więcej pracy,

- 2) udzielanie odroczenia z tytułu konieczności sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny będzie się odbywać w trybie określonym w art. 42 ustawy,
- 3) organem drugiej instancji, do którego będzie można wnieść odwołanie od decyzji wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) w sprawie o uznanie konieczności sprawowania bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny, ustanawia się właściwego miejscowo wojewodę (dotychczas wojewódzka komisja poborowa, która również zostanie zlikwidowana na mocy postanowień noweli ustawy). Taki tryb odwoławczy jest stosowany wobec żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową (art. 88 ust. 3 ustawy),
- 4) zaproponowane zmiany spowodują, że w zakres przeprowadzania poboru będzie wchodzić: sprawdzanie tożsamości poborowych, badania i przecznicstwo prowadzone przez komisje lekarskie, zakładanie ewidencji poborowych i jej przetwarzanie, przeznaczanie do czynnej służby wojskowej lub służby w obronie cywilnej, wydawanie wojskowych dokumentów osobistych (książeczek wojskowych) oraz przyjmowanie wniosków o przeznaczenie do służby zastępczej,
- 5) za przeprowadzenie poboru na obszarze powiatu, w tym za organizację i tworzenie warunków pracy komisjom lekarskim, zatrudnianie, organizację i tworzenie warunków pracy osobom zakładającym ewidencję poborowych w dalszym ciągu będzie odpowiedzialny starosta (prezydent miasta na prawach powiatu). Dotychczas zakres odpowiedzialności tego organu za przygotowanie warunków pracy komisjom, a także pozostałym osobom, z czym są związane określone wydatki, określa rozporządzenie Ministrów Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Obrony Narodowej z dnia 9 czerwca 2004 r. w sprawie przygotowania i przeprowadzenia poboru (Dz.U. Nr 150, poz. 1592),
- 6) rola wojskowego komendanta uzupełnień (jego przedstawiciela) będzie się sprowadzać do przeznaczania poborowych do czynnej służby wojskowej lub służby w obronie cywilnej, wydawania wojskowych dokumentów osobistych (książeczek wojskowych) oraz sprawowania merytorycznego nadzoru nad zakładaniem ewidencji poborowych i przetwarzaniem jej danych.

2. Drugim podstawowym celem projektowanej nowelizacji ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej jest stworzenie bardziej precyzyjnych i jednoznacznych przepisów regulujących problematykę udzielania zgody obywatelom polskim na przyjmowanie i pełnienie służby w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej, wprowadzonych na mocy ustawy z dnia 29 października 2003 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 210, poz. 2036).

Ponad półroczny okres obowiązywania przepisów w tym zakresie, w brzmieniu nadanym nowelą wyżej wymienionej ustawy, pozwolił na uzyskanie doświadczeń funkcjonowania mechanizmów i procedur udzielania zgody, a także pozwolił ocenić stopień spójności przedmiotowych rozwiązań z przepisami odnoszącymi się do spełniania przez obywateli polskich powszechnego obowiązku obrony.

W związku z powyższym należy zauważyć, że:

- 1) tytuł działu VIa ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej nie jest adekwatny do treści regulacji zawartych w przedmiotowym dziale. Reguluje on bowiem sprawy związane z udzielaniem obywatelom polskim zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej, nie odnosząc się w żaden sposób do istoty pełnienia tam służby, co mogłoby sugerować dotychczasowe brzmienie tytułu. W związku z powyższym proponowany tytuł lepiej oddaje istotę regulacji,
- 2) z treści obowiązujących przepisów wynika, że zgody obywatelom polskim na przyjęcie służby w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej można udzielać zarówno w okresie pokoju, jak i w stanie mobilizacji i wojny. Wydaje się jednak, że w stanach nadzwyczajnych, za jakie należy uważać ogłoszenie mobilizacji, wojnę, a także wprowadzenie stanu wojennego lub stanu wyjątkowego na całym terytorium państwa – zgoda taka nie powinna być udzielana. Po ogłoszeniu mobilizacji i w czasie wojny, jak również po wprowadzeniu stanu wojennego i stanu wyjątkowego, w interesie Rzeczypospolitej Polskiej jest, aby obywatele służyli wyłącznie w jej Siłach Zbrojnych lub w inny sposób wypełniali ciężące na nich powinności obronne

określone w ustawach. Proponuje się zatem stosowną nowelizację dotychczasowej treści art. 199a,

- 3) w dotychczasowym brzmieniu art. 199b ustawodawca przesądził także, że jednym z warunków umożliwiających udzielenie przedmiotowej zgody osobie podlegającej obowiązkowi służby wojskowej jest brak nadanego przydziału mobilizacyjnego bądź pracowniczego przydziału mobilizacyjnego. Jednak ustawa o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej przewiduje również instytucję przydziału organizacyjno-mobilizacyjnego nadawanego osobom przewidzianym do służby w formacjach obrony cywilnej i jednostkach zmilitaryzowanych. Wydaje się zatem zasadne – że mając na względzie interes obronny Rzeczypospolitej Polskiej – nie powinno się udzielać zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej także obywatelom polskim, którzy podlegają powszechnemu obowiązkowi obrony i jednocześnie posiadają nadane przydziały organizacyjno-mobilizacyjne oraz gdy są przewidywani przez wojskowego komendanta uzupełnień do nadania wszystkich form przydziałów mobilizacyjnych. Proponuje się zatem zmianę dotychczasowego brzmienia art. 199b,
- 4) w aktualnym stanie prawnym spełnienie wymogów określonych w art. 199b i 199c upoważniało właściwy organ do wydania zgody na przyjęcie służby w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej. Taka konstrukcja prawna pozwala na ubieganie się o przedmiotową zgodę obywateli, którzy zostali uznani przez właściwe komisje lekarskie (powiatowe komisje lekarskie lub wojskowe komisje lekarskie) za niezdolnych ze względów zdrowotnych do służby wojskowej w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz uniemożliwiała organowi odmowę udzielenia zgody z tego tytułu. Analogiczna sytuacja występuje w odniesieniu do osób, które ze względu na przekonania religijne lub wyznawane zasady moralne ubiegały się bądź ubiegają się o skierowanie do służby zastępczej. Jeżeli zostają przeniesione do rezerwy po odbyciu lub bez odbycia służby zastępczej, mogą spełniać formalne warunki do ubiegania się o uzyskanie zgody na przyjęcie służby w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej. Również i w tym wypadku organ udzielający takiej zgody nie ma prawa odmówić jej wydania. Występuje zatem brak

spójności z przepisami w sprawie powszechnego obowiązku obrony realizowanego na terytorium i w interesie Rzeczypospolitej Polskiej,

- 5) zasadne wydaje się również ograniczenie możliwości udzielania zgody na służbę w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej osobom skazanym za przestępstwa prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej jednego roku, w tym także z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, lub karę ograniczenia wolności. Biorąc zatem pod uwagę uwarunkowania wskazane w pkt 4 i 5, zaproponowano wprowadzenie treści art. 199c ust. 2 w brzmieniu jak w projekcie,
- 6) w dotychczasowych regulacjach nie występuje przepis uprawniający organ do odmowy udzielenia zgody. Dlatego też dokonano stosownych korekt w dotychczasowym brzmieniu art. 199d ust. 1 i 2,
- 7) organy uprawnione do udzielania zgody na przyjęcie służby w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej (minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz Minister Obrony Narodowej) nie mają możliwości dokonania pełnej oceny w zakresie spraw uregulowanych w art. 199c ust. 1 pkt 1 i 2. Wydaje się, że największymi możliwościami w tym przedmiocie może dysponować minister właściwy do spraw zagranicznych. Biorąc to pod uwagę, zaproponowano w art. 199d ust. 1 i 2 zapisy umożliwiające zasięgnięcie opinii tego organu w sprawach art. 199c ust. 1 pkt 1 i 2,
- 8) nieposiadanie przez wojskowego komendanta uzupełnień informacji o fakcie udzielenia obywatelowi polskiemu zgody na podjęcie służby w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej może doprowadzić do braku spójności działań ustawowych organów Rzeczypospolitej Polskiej, chociażby w zakresie nadawania wszystkich form przydziałów mobilizacyjnych. Z tego też powodu nałożono, w art. 199d ust. 5, na organy właściwe w sprawach udzielania zgody obowiązek informowania wojskowego komendanta uzupełnień o każdym przypadku udzielenia obywatelowi polskiemu zgody na podjęcie służby w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej,
- 9) w projekcie przewiduje się wprowadzenie zasady, w myśl której obywatele polscy przebywający powyżej trzech miesięcy za granicą mogą występować – za pośrednictwem właściwego polskiego urzędu konsularnego – o zgodę na

przyjęcie służby w obcym wojsku lub obcej organizacji wojskowej. Trzymiesięczny okres jest dostosowany do zasad obowiązujących w ruchu bezwizowym,

- 10) licząc się z sytuacją, że niektórzy obywatele polscy pełnią służbę w siłach zbrojnych lub organizacjach wojskowych państw NATO lub państw Unii Europejskiej bez wymaganego prawem zezwolenia, proponuje się wprowadzić przepis o charakterze tymczasowym, który obowiązywałby przez rok od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i pozwalałby uniknąć odpowiedzialności karnej (nie będzie wszczynane postępowanie karne wobec tych osób) osobom, które zawiadomią o tym fakcie polski urząd konsularny w przewidzianym terminie (tj. w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy). Zawiadomienie to będzie równoznaczne z udzieleniem zgody do końca terminu, w którym służba ta będzie pełniona.
3. Wprowadzenie do projektu nowelizacji ustawy przepisu regulującego składanie zamówień na realizację świadczeń medycznych na potrzeby przeprowadzania poboru wynika z konieczności określenia w sposób jednoznaczny trybu postępowania przez wojewodów w tych sprawach. Posłużono się tutaj analogią do regulacji zawartych w art. 29 ust. 4 ustawy, dotyczących świadczeń na potrzeby wojskowych komisji lekarskich. Niezależnie od tego wypada wskazać, że zarówno ograniczenia dotyczące wysokości wynagrodzeń składów powoływanych z mocy ustawy osobowych komisji lekarskich, jak i sama ogólna wartość zawieranych kontraktów na pozostałe świadczenia medyczne nie upoważniają do stosowania w tym względzie przepisów prawa zamówień publicznych.
  4. Proponowana zmiana art. 6 ust. 2 pkt 5 ma na celu zapewnienie spójności zapisów art. 6 ust. 1 pkt 6 określających zadania Rady Ministrów dotyczące przygotowania i utrzymania w gotowości systemów obserwacji, pomiarów, analiz, prognozowania i powiadamiania z zapisami art. 6 ust. 2 pkt 5, stanowiącymi delegację ustawową dla Rady Ministrów do wydania rozporządzenia wykonawczego w tych sprawach. Skoro ustawowe zadania dla Rady Ministrów obejmują system obserwacji pomiarów, analiz, prognozowania i powiadamiania w całym spektrum zagrożeń, to i delegacja ustawowa do wydania rozporządzenia wykonawczego powinna także obejmować całość zagadnienia związanego z różnymi rodzajami skażeń.

Propozycja taka wynika ponadto z opinii innych resortów. Obecny zapis art. 6 ust. 2 pkt 5 dotyczy wydania rozporządzenia Rady Ministrów tylko w sprawie skażeń promieniotwórczych, pomijając problem skażeń chemicznych i biologicznych. Należy w tym miejscu wspomnieć, że skażenia promieniotwórcze są tylko jednym z zagrożeń, a prawdopodobieństwo ich wystąpienia nie jest większe niż np. skażeń chemicznych czy też biologicznych. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że całościowe potraktowanie problemu jest jednym z warunków utworzenia spójnego krajowego systemu analiz, prognoz, informowania i powiadamiania. Po wprowadzeniu opisanej wyżej propozycji będzie ona obejmować całość zagadnień wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy.

5. Zaproponowany przepis dotyczący upoważniania przez wojskowego komendanta uzupełnień osób wprowadzających dane do ewidencji wojskowej oraz wydających poborowym wojskowe dokumenty osobiste (projektowany art. 32a ust. 3) wynika z obowiązujących przepisów o ochronie danych osobowych, a także z zakresu ochrony tajemnicy.
6. Postulowane uzupełnienie art. 46 o treść ust. 3b uzasadnia się potrzebą precyzyjnego uregulowania przypadków, w których postępowanie kwalifikacyjne do służby w Agencji Wywiadu przeprowadza się wobec osób, które nie zostały jeszcze przeniesione do rezerwy i które zamierza się przyjąć do służby w Agencji Wywiadu. Jest ona spójna z przepisami ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 74, poz. 676, z późn. zm.).
7. Zaproponowane zmiany w art. 48 wynikają z faktu, że studentki uczelni medycznych, w tym również w zawodach lekarskich i pielęgniarskich, w większości stają się absolwentkami tych uczelni już po ukończeniu przez nie 24 roku życia. W związku z tym kobiety te nie mogłyby, pomimo posiadania określonych kwalifikacji, stawić się do poboru. Niezależnie od tego dotychczasowy ust. 2 w art. 48 ogranicza prawo kobiet do stawienia się do poboru tylko do tych, które wykonują zawody medyczne lub weterynaryjne, podczas gdy kwalifikacje kobiet przydatne do czynnej służby wojskowej, w zależności od potrzeb Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, powinna określać Rada Ministrów.

8. Wprowadzenie uzupełnienia do art. 56 (ust. 1b i 1c) pozwoliłoby na ujednoczenie zasad związanych z określaniem terminów wcieleń poborowych do odbywania służby kandydackiej i zwolnień po jej odbyciu, a także stworzyłoby formalno-prawną możliwość ograniczania wymiaru tej służby, w wypadku gdyby utrzymywanie w niej tych funkcjonariuszy do wymiaru ustawowego, tj. 12 miesięcy, nie znajdowało uzasadnienia.

Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w tych sprawach byłyby wydawane na wniosek i po dokonaniu niezbędnych uzgodnień z Komendantami Głównymi Policji i Straży Granicznej oraz Szefem Biura Ochrony Rządu.

Projektowana treść ust. 1d stworzyłaby Radzie Ministrów możliwość zatrzymania w służbie przez czas określony wyszkolonych poborowych – funkcjonariuszy, w wypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa w okresie pokoju. Rozporządzenie w tej sprawie podejmowałaby Rada Ministrów samoistnie lub na wniosek uprawnionego organu.

W tym miejscu należy nadmienić, że analogiczne rozwiązania prawne są zastosowane wobec żołnierzy odbywających zasadniczą (obowiązkową) służbę wojskową (art. 82 ust. 4 i 5 ustawy).

9. Zmiany dokonywane w art. 87a są o charakterze porządkowym i mają na celu zapewnienie zgodności regulacji zawartej w tym przepisie, dotyczącej przypadków zwalniania żołnierzy z nadterminowej zasadniczej służby wojskowej z przyczyn dyscyplinarnych, z katalogiem kar dyscyplinarnych, określonych w art. 22 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 370 i Nr 240, poz. 2052 oraz z 2003 r. Nr 179, poz. 1750).
10. W celu uregulowania spraw związanych z orzekaniem o konieczności sprawowania przez żołnierza bezpośredniej opieki nad członkiem jego rodziny w jednym akcie wykonawczym (rozporządzenie Rady Ministrów) zaproponowano uzupełnienie art. 88 o treść ust. 5.
11. Uzupełnienie art. 93 o proponowaną treść ust. 2a ma na celu stworzenie jednoznacznej podstawy prawnej do przenoszenia poborowych będących absolwentami szkół wyższych do rezerwy po upływie 18 miesięcy od dnia, w którym stali się absolwentami.

12. Nowelizacja ust. 1 w art. 93a wychodzi naprzeciw oczekiwaniom studentów, przez poszerzenie możliwości ochotniczego spełnienia obowiązku wojskowego, nie naruszając przy tym interesów Sił Zbrojnych.
13. Projektowana nowelizacja ust. 1 w art. 103 wynika z faktu nadania innego wymiaru szkoleniu żołnierzy rezerwy prowadzonemu w ramach ćwiczeń wojskowych, w wyniku zmian prawnych, na podstawie których:
  - a) uległ skróceniu o 3 miesiące czas trwania zasadniczej służby wojskowej (ustawa z dnia 29 października 2003 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw Dz.U. Nr 210, poz. 2036),
  - b) uległ skróceniu o 3 miesiące czas trwania przeszkolenia wojskowego absolwentów szkół wyższych oraz zostało wprowadzone przeszkolenie wojskowe studentów trwające do 6 tygodni (ustawa z dnia 13 września 2002 r. o zmianie ustawy o uposażeniu żołnierzy – Dz. U. Nr 166, poz. 1363),
  - c) wprowadzono nowy, bardziej profesjonalny, korpus podoficerów zawodowych, obejmujący dotychczasowy korpus podoficerów i korpus chorążych (ustawa z dnia 13 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych – Dz. U. Nr 179, poz. 1750).

Uwzględniając fakt skrócenia poszczególnych form czynnej służby wojskowej przeznaczonej dla poborowych i stanowiącej główne źródło gromadzenia rezerw osobowych na potrzeby uzupełniania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej wyszkolonymi szeregowymi, podoficerami i oficerami rezerwy, istotne jest zachowanie odpowiedniej jakości w zakresie wyszkolenia tych rezerw.

W celu zapewnienia realizacji powyższych założeń istotne jest umożliwienie dłuższego szkolenia żołnierzy rezerwy w ramach ćwiczeń wojskowych, a tym samym ich wykorzystania na przydziałach mobilizacyjnych, przez wydłużenie odpowiednio o trzy miesiące łącznego czasu trwania ćwiczeń wojskowych przez cały okres pozostawania żołnierza w rezerwie.

Takie wydłużenie czasu trwania ćwiczeń wojskowych pozwoli zrekompensować skrócony czas szkolenia żołnierzy prowadzonego w trakcie odbywania przez nich przeszkolenia wojskowego i zasadniczej służby wojskowej.

13. Zmiany ust. 2 w art. 108 dokonano na wniosek Ministerstwa Obrony Narodowej i jak uzasadniają jej wnioskodawcy wynika to z dotychczasowych doświadczeń związanych z funkcjonowaniem służby okresowej, a szczególnie z pełnieniem jej przez żołnierzy rezerwy poza granicami kraju (Irak, Afganistan). Wydłużenie maksymalnego czasu trwania okresu służby wojskowej o 2 miesiące umożliwi bardziej efektywne przygotowanie tych żołnierzy do pełnienia tej służby poza granicami państwa, a także ich ponowny udział w tych przedsięwzięciach. Ponadto w ocenie MON wydłużenie czasu trwania okresowej służby wojskowej pozwoli na wykorzystanie zdobytych przez żołnierzy rezerwy doświadczeń i umiejętności, w szczególności przez kierowanie ich w trakcie tej służby na ćwiczenia (szkolenia) w charakterze instruktorów. Docelowo umożliwi także nadanie tym żołnierzom przydziałów mobilizacyjnych i wyznaczenie ich na stanowiska czasu „W” w jednostkach Sił Odpowiedzi NATO bądź też w jednostkach o wysokim stopniu gotowości bojowej.
14. Celem nowelizacji art. 120 ust. 3 jest zrównanie pozycji prawnej wszystkich pracowników dążących do podjęcia zatrudnienia po zwolnieniu z czynnej służby wojskowej, gdyż dotychczasowe ograniczenie uprawnień pracowniczych wobec osób, które podejmują zatrudnienie po upływie 30 dni od dnia zwolnienia z czynnej służby wojskowej, nie znajduje uzasadnienia. Na problem ten zwrócił uwagę także Rzecznik Praw Obywatelskich.
15. Nowelizacja art. 131 przez dodanie w nim ust. 3a nie stanowi nowej instytucji prawnej, a jedynie jednoznacznie określa, że w okresie odbywania obowiązkowej służby wojskowej żołnierzowi zawieszają się spłaty udzielonego przed powołaniem go do tej służby kredytu lub pożyczki. W wyniku zmiany tego przepisu oraz zmiany w art. 127 dokonanej na mocy ustawy z dnia 29 października 2003 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz o zmianie niektórych innych ustaw, wprowadzono do porządku prawnego definicję „żołnierza samotnego”. Wprowadzenie tej definicji było uzasadnione potrzebą jednoznacznego wskazania osób uprawnionych do pokrywania należności mieszkaniowych. Z uwagi jednak na okoliczność, że przepisy te mogą odnosić się również do żołnierzy uprawnionych do zawieszania im spłat kredytu lub pożyczki, w celu jednoznacznego określenia sytuacji prawnej tych żołnierzy oraz kredytodawców i pożyczkodawców, celowe jest dodanie proponowanego przepisu.

16. Zmiany wprowadzone w art. 132b są podyktowane wejściem w życie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.
17. Projektowana zmiana art. 241 ust. 1 pkt 1 wynika z konieczności doprowadzenia do spójności przepisu zmienianego z postanowieniem art. 114 ust. 2, z mocy którego w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny nie będą powoływane odrębne komisje lekarskie, lecz wyłącznie komisje poborowe w składzie określonym przez Ministra Obrony Narodowej.

OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt prawny

Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy oddziałuje na organy rządowe szczebla wojewódzkiego (wojewodów), organy rządowej administracji niespolonej (szefów wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komendantów uzupełnień) oraz organy samorządu terytorialnego (starostów, prezydentów miast na prawach powiatu, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz ich urzędy).

Projektowana nowelizacja działu VIa będzie oddziaływać na obywateli polskich ubiegających się o przyjęcie do służby w siłach zbrojnych lub organizacjach wojskowych państw obcych, jak również organy zaangażowane bezpośrednio lub pośrednio w ten proces, tj. ministra właściwego do spraw wewnętrznych, Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw zagranicznych, polskie urzędy konsularne oraz wojskowych komendantów uzupełnień.

2. Wpływ nowelizacji ustawy na bezpieczeństwo i obronność państwa

Regulacje zaproponowane w znowelizowanej ustawie usprawnią kierowanie przebiegiem przygotowań obronnych w skali całego państwa przez odciążenie wojewodów i organów powiatowego samorządu terytorialnego od powoływania zbędnych w aktualnym stanie prawnym ciał kolegialnych, jakimi są wojewódzkie i powiatowe komisje poborowe. Jednocześnie wszystkie kompetencje w zakresie udzielania odroczeń zasadniczej służby wojskowej zostaną skupione w ręku

jednego, najbardziej właściwego w tych sprawach organu, jakim jest wojskowy komendant uzupełnień administrujący, z mocy postanowień ustawy, zasobami rezerw osobowych.

Rozstrzygnięty zostanie także pojawiający się u wojewodów dylemat odnoszący się do organizowania lub nie przetargów na usługi medyczne świadczone na potrzeby poboru.

3. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu sektora publicznego

Wejście w życie ustawy przyniesie oszczędności w budżecie wojewodów oszacowane na ok. 1,2 mln zł w skali całego kraju rocznie.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Proponowany projekt aktu prawnego nie będzie oddziaływać na rynek pracy, bowiem osoby powoływane dotychczas do komisji poborowych wykonują zadania w ich składzie jako pracę dodatkową. Nie zaistnieje także potrzeba zatrudniania dodatkowych osób np. w starostwach, gminach czy też w wojskowych komendach uzupełnień, z uwagi na relatywnie niewielki wzrost zadań dla tych organów. Nie zmieni się także sytuacja w zakresie zatrudniania funkcjonariuszy formacji uzbrojonych niewchodzących w skład Sił Zbrojnych oraz funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Projektowany akt prawny nie będzie w żaden sposób oddziaływać na segmenty rynku bądź w jakikolwiek sposób zakłócać mechanizmów konkurencji, gdyż przedmiot regulacji nie stanowią kwestie gospodarcze, ekonomiczne, konkurencji, monopolizacji itp.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Nie przewiduje się oddziaływania projektu ustawy na segmenty funkcjonowania państwa, ponieważ projektowany akt prawny zawiera przepisy oddziałujące jedynie na tryb pracy organów rządowych i samorządowych. W związku z tym podział terytorialny kraju, sytuacja i rozwój regionalny nie są zależne od przedmiotowego projektu.

7. Zakres konsultacji społecznych

Z uwagi na to, że regulowana problematyka wchodzi w zakres finansów województw oraz odnosi się do działania organów samorządowych, a także dotyczy statusu funkcjonariuszy formacji uzbrojonych niewchodzących w skład Sił Zbrojnych i funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej, przedmiotowy projekt był konsultowany z wojewodami oraz był opiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, która go zaakceptowała.

8. Zgodność regulacji z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

04/50zb

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP- 1254 /05/DP/kr

Warszawa, dnia 25/04/2005 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

Senaraj Bur Ministrey

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-66-05) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem
T. Nawrocki
Przewodniczący Komitetu Integracji Europejskiej

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Ryszard Kalisz
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

SEKRETARZ
RADI
MINISTRÓW
26

do samodzielnej egzystencji poborowy dołącza do tego wniosku kopię zaświadczenia lekarza – orzecznika stwierdzającego tę niezdolność.

4. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) może zażądać od wnioskodawcy dołączenia do wniosku innych dokumentów niż wymienione w ust. 2, jeżeli w toku postępowania w sprawie o uznanie poborowego za sprawującego bezpośrednią opiekę nad członkiem rodziny zaistnieją rozbieżności pomiędzy stanem przedstawionym przez wnioskodawcę w uzasadnieniu, a informacjami, którymi dysponuje organ.
5. Dokumentami, o których mowa w ust. 4 są w szczególności:
  - 1) skrócony odpis aktu urodzenia niepełnoletniego członka rodziny lub członka rodziny, który ukończył siedemdziesiąty piąty rok życia, nad którymi ma być sprawowana przez poborowego bezpośrednia opieka;
  - 2) kopia dowodu osobistego zawierająca informacje o miejscu pobytu stałego lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące członka rodziny osoby, nad którą ma być sprawowana opieka, spełniającego warunki wymienione w art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy.

§ 4.

1. Wniosek wymieniony w § 3 ust. 1, może zostać złożony do organu, o którym mowa w art. 39a ust. 1 ustawy, przez pełnoletniego członka rodziny poborowego wymagającego sprawowania bezpośredniej opieki. W takim wypadku niezbędne jest załączenie do wniosku pisemnej zgody poborowego na uznanie go za sprawującego bezpośrednią opiekę nad członkiem rodziny.
2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, postanowienia § 3 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio.

§ 5.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Przedkładany projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego określonego w projektowanym art. 39a ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, jak również jest związany przedmiotowo z projektowanym art. 88 ust. 5 tejże ustawy, z uwagi na fakt, iż zgodnie z wolą ustawodawcy wyrażoną w powołanych wyżej przepisach. Oddziałuje na poborowych, żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową i przeszkolenie wojskowe absolwentów szkół wyższych, jak również - w określonym zakresie (jako jedna z możliwości uzyskania zwolnienia z nadterminowej zasadniczej służby wojskowej przed upływem okresu tej służby, na który nastąpiło zgłoszenie - art. 87a ust. 3 i 4 ustawy) żołnierzy pełniących nadterminową zasadniczą służbę wojskową.

Na mocy przepisów ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej zniesione zostaną powiatowe i wojewódzkie komisje poborowe do zakresu działania których należy orzekanie w sprawach o uznanie poborowych za sprawujących opiekę nad członkiem rodziny oraz udzielanie odroczeń z tego tytułu poborowym i żołnierzom. W związku z tym wskazana problematyka znajdzie się w kompetencji organów samorządu terytorialnego oraz - w zakresie udzielania odroczeń służby wojskowej - wojskowych komendantów uzupełnień.

Dokonanie powyższych zmian wskazuje na potrzebę wykreowania regulacji odnoszących się do trybu postępowania organów samorządu terytorialnego w sprawach o uznawanie za sprawujących opiekę, co wyraźnie określił ustawodawca w dyspozycji zawartej w powołanych wyżej, projektowanych art. 39a ust. 5 i art. 88 ust.5 ustawy.

Przyjęto, że podstawę do wszczęcia postępowania w sprawie o uznanie za sprawującego bezpośrednią opiekę stanowił będzie uzasadniony i udokumentowany wniosek złożony do organu samorządu terytorialnego, przez osobę zainteresowaną, a mianowicie poborowego albo żołnierza. Dopuszczono także możliwość występowania z takim wnioskiem przez pełnoletniego, wymagającego opieki członka rodziny poborowego lub żołnierza, wszakże pod warunkiem, że poborowy (żołnierz) wyrazi w takim wypadku pisemną zgodę na ustanowienie go opiekunem. Warunek ten jest nieodzowny, gdyż organ samorządu terytorialnego nie jest władny do ustanowienia opiekuna w takim trybie wbrew woli osoby wskazanej.

Dążąc do uproszczenia procedury administracyjnej związanej z trybem postępowania w sprawie o uznanie za sprawującego opiekę nad członkiem rodziny określono, że podstawę w tym zakresie stanowił będzie udokumentowany i uzasadniony wniosek osoby bezpośrednio zainteresowanej. Wymaganiem dodatkowym do wniosku będzie zaświadczenie lekarza – orzecznika stwierdzające całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji osoby wymagającej sprawowania opieki. Nie zobowiązuje się wnioskodawcy do dołączania do wniosku innych dokumentów wychodząc z założenia, że potwierdzenie granicy wieku osoby nad

którą winna być sprawowana opieka, a także stwierdzenie faktu wspólnego zamieszkiwania innego pełnoletniego członka rodziny w takim samym stopniu zobowiązanego do sprawowania tej opieki, leży w granicach możliwości organu orzekającego. Dopuszczono jednakże odstępstwo od tej reguły, a to w przypadku gdyby zaistniały rozbieżności pomiędzy treścią uzasadnienia wniosku, a zasobem informacji jakim dysponuje organ orzekający. W takim wypadku organ może zażądać dodatkowego udokumentowania wniosku wskazując jakie dokumenty powinny być dostarczone (§ 5). Innym niezbędnym dokumentem którego załączenia może domagać się organ orzekający na mocy konstrukcji § 5 może być np. kopia zaświadczenia lekarza - orzecznika z którego wynika, że inny (poza poborowym lub żołnierzem) pełnoletni członek rodziny osoby wymagającej opieki nie może z przyczyn zdrowotnych takiej opieki sprawować.

OCENA SKUTKÓW PROJEKTOWANYCH REGULACJI

Projektowane rozporządzenie nie zmieni w znaczący sposób dotychczasowych rozwiązań z zakresu obronności kraju.

Zakres projektowanego aktu normatywnego oddziałuje na organy rządowe szczebla, wojewódzkiego, organy samorządowe szczebla powiatu i gminy, terenowe organy administracji wojskowej (szefów wojewódzkich sztabów wojskowych i wojskowych komendantów uzupełnień), a także na poborowych i żołnierzy ubiegających się o uznanie konieczności sprawowania przez nich bezpośredniej opieki nad członkiem rodziny oraz na tych członków rodzin.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych w budżecie państwa.

Proponowany projekt aktu normatywnego nie będzie oddziałował na rynek pracy.

Rozporządzenie nie będzie oddziaływać na segmenty rynku bądź w jakikolwiek sposób zakłócać mechanizmów konkurencji w gospodarce. Nie będzie także w żadnym stopniu oddziaływać na segmenty funkcjonowania państwa, a co za tym idzie na podział terytorialny kraju. Sytuacja i rozwój regionalny nie są zależne od przedmiotowego projektu. Nie dostrzega się potrzeby poddawania projektu konsultacjom społecznym, z uwagi na fakt, iż regulowana materia nie będzie miała istotnego wpływu na zmianę zasad postępowania podmiotów, na które oddziałuje.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem praw Unii Europejskiej.